

СУГУРТА ШАРТНОМАЛАРИНИ ТУЗИШ ЖАРАЁНИДА ЗАМОНАВИЙ РАҚАМЛИ ТЕХНОЛОГИЯЛАРНИ ҚЎЛЛАШ

Гулзада Халикулова,

PhD, Тошкент молия институти Иқтисодиёт кафедраси доценти в.б.,

Тошкент, Ўзбекистон, e-mail: khalikulova78@mail.ru,

ORCID 0000-0001-8522-2857

APPLICATION OF MODERN DIGITAL TECHNOLOGIES IN THE PROCESS OF CONCLUDING INSURANCE CONTRACTS

Gulzada Khalikulova,

PhD, Acting assistant professor of the Department of Economics, Tashkent Institute of Finance,

Tashkent, Uzbekistan, e-mail: khalikulova78@mail.ru,

ORCID 0000-0001-8522-2857

JEL Classification: G2,G22

Аннотация. Ўзбекистон суғурта бозорининг ривожланиши мамлакатдаги ижтимоий-иқтисодий вазиятга, шунингдек, глобал тенденцияларга мос келади. Бугунги кунда суғурта фаолияти бозор инфратузилмасининг зарурий ва энг муҳим элементларидан биридир. Ўзбекистон суғурта бозорининг ривожланиши кўп жиҳатдан рақамли иқтисодиётнинг янги технологияларини жорий этилишига боғлиқдир. Коронавирус пандемияси Ўзбекистон иқтисодиётининг барча тармоқлари фаолиятига, шу жумладан суғурта соҳасига ҳам катта таъсир кўрсатди. Суғурта компаниясининг бизнес-жараёнларининг асосий босқичлари суғурта шартномасини тузиш ва суғурта шартномаси бўйича мажбуриятларни бажариш ҳисобланади. Суғурта ташикilotининг фаолиятини алоҳида технологик операциялар – бизнес-жараёнлар сифатида намоиш этиш мумкин, уларнинг негизда суғурта шартномасининг ҳаётийлик даври (уни тузиш ва амалга ошириш)ни ўрганиш мақсадга мувофиқ. Суғурта шартномасининг ҳаётийлик даврини таъминлаш доирасида рақамли технологияларни қўллаш имкониятлари

жуда кенг. Суғурта шартномаси ҳаётийлик даврининг барча босқичларида суғурта компанияларининг замонавий рақамли технологиялардан фойдаланиши ҳозирги замон талабидир. Мақолада суғурта компаниялари томонидан рақамли технологиялардан фойдаланиш хусусиятлари ва имкониятлари кўриб чиқилган. Суғурта бозоридаги замонавий рақамли технологиялар турларининг ўзига хос хусусиятлари ёритиб берилган. Суғурта шартномасининг ҳаётийлик даврини тавсифловчи ҳамда суғурталовчи ва суғурталанувчи ўртасида суғурта шартномасини тузиш ва амалга оширишга оид бизнес-жараённинг муҳим босқичлари аниқланган ва ушбу босқичларда кенг қўлланиладиган замонавий рақамли технологиялар тадқиқ этилган. Суғурта ташикilotлари томонидан кўрсатилган суғурта хизматларидан суғурталанувчиларнинг қониқishiга салбий таъсир қиладиган омиллар аниқланган ва уларни бартараф этиш бўйича таклиф ва тавсиялар ишлаб чиқилган. Суғурта бозорини рақамлаштириш ислохотлари, янги рақамли технологияларни қўллаш имкониятлари ёритиб берилган. Умуман

олганда, суғурта бозори субъектларини ахборот таъминоти даражасини ошириш, шу жумладан суғурталовчилар ва давлат органлари ўртасида статистик маълумотлар айирбошлашувини таъминлаш учун ягона ахборот платформасини яратиш зарурати асослаб берилган.

Abstract. The development of the insurance market in Uzbekistan directly depends on the socio-economic situation in the country, as well as global trends, and today insurance activity is one of the necessary and most important elements of the market infrastructure. The development of the insurance market in Uzbekistan largely depends on the introduction of new digital economy technologies. The coronavirus pandemic has had a significant impact on all sectors of the economy of Uzbekistan, including insurance. The main stages of the business process of an insurance company are the conclusion of an insurance contract and the fulfillment of obligations under an insurance contract. The activities of an insurance organization can be represented as separate technological operations - business processes, on the basis of which it is advisable to study the life cycle of an insurance contract (its conclusion and implementation). The possibilities of using digital technologies in the framework of ensuring the life cycle of an insurance contract are very wide. The use of modern digital technologies by insurance companies at all stages of the life of an insurance contract is a modern requirement.

Кириш. Ўзбекистон суғурта бозорининг ривожланиши мамлакатдаги ижтимоий-иқтисодий вазиятга, шунингдек, глобал тенденцияларга мос келади, бугунги кунда суғурта фаолияти бозор инфратузилмасининг зарурий ва энг муҳим элементларидан биридир. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2022 йил 22 январда тасдиқланган “2022–2026 йилларга

The article discusses the features and possibilities of using digital technologies by insurance companies. The features of modern types of digital technologies in the insurance market are highlighted. The important stages of the business process describing the life cycle of the insurance contract and the conclusion and implementation of the insurance contract between the insurer and the insured are considered, and modern digital technologies widely used at these stages are studied. The factors that negatively affect the satisfaction of insurers with insurance services are also considered, and recommendations and proposals for their elimination are developed. Highlighted digital reforms in the insurance market, the possibility of using new digital technologies. In general, the need to create a unified information platform has been proved to increase the level of information support for insurance market entities, including to ensure the exchange of statistical data between insurers and government agencies.

Калит сўзлар: суғурта компанияси бизнес-жараёнлари, суғурта шартномасининг ҳаётийлик даври, рақамли технологиялар, суғурта бозори, суғурта фаолияти, суғурта мукофоти.

Keywords: business processes of an insurance company, life cycle of an insurance contract, digital technologies, insurance market, insurance activity, insurance premium.

мўлжалланган Янги Ўзбекистоннинг тараққиёт стратегияси тўғрисида”ги ПФ-60 сонли Фармонида Янги Ўзбекистонни ривожланишида суғурта тизими алоҳида ўрни борлигига аҳамият берилган: “Аҳолига кўрсатилаётган тиббий хизмат сифатини ошириш, бюджет маблағларидан самарали фойдаланиш, тиббий хизматларни марказлаштириш ва аҳолини тиббий суғурталаш амалиётини жорий қилиш” 56-мақсад сифатида